

GUIA DOCENT

Història de l'escola

Codi: 33603

Departament: Educació Comparada i Història de l'educació
Escola de Magisteri Universitat de València – Estudi General
Professor/a

I. DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Denominació de la matèria:	33603 Història de l'escola.
Caràcter:	Formació bàsica.
Titulació:	Grau de Mestre en Educació Infantil i Grau de Mestre en Educació Primària.
Curs	Segon.
Nombre de crèdits ECTS:	6 crèdits durant 15 setmanes.
Departament:	Educació Comparada i Història de l'Educació.
Professor/a responsable:	
Unitat temporal:	Quadrimestral.
Llengua	Valencià.

II. INTRODUCCIÓ

Història de l'escola és una assignatura de formació bàsica dels graus de Mestre en Educació Primària i Infantil amb una càrrega lectiva de 6 crèdits.

Aquesta assignatura, des d'una anàlisi en la Història contemporània, tracta de fer comprendre la genealogia dels processos de construcció social i política de l'escola bàsica. La finalitat fonamental és ajudar a conèixer l'evolució històrica del nostre sistema educatiu i els condicionants polítics i legislatius de l'activitat educativa i, alhora, analitzar, també des de la perspectiva històrica, la pràctica docent i les condicions institucionals que han anat configurant l'escola fins al present.

En aquest sentit, i responent a la creació de les competències que els estudiants han d'adquirir, la matèria aportarà una adequada comprensió —contextualitzada, interpretativa i reflexiva— sobre alguns aspectes com:

—Els modes en què la “funció docent ha anat perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials”.

—Les formes en què s'ha anat conceptualitzant i assumint “la dimensió educadora de la funció docent”.

—Els models mitjançant els quals s'ha anat postulant i produint la relació “crítica i autònoma” dels professionals de l'ensenyament respecte “dels sabers, els valors i les institucions socials”.

Els discursos i realitzacions amb els quals el sistema escolar ha afrontat la tasca de “fomentar l'educació democràtica per a una ciutadania activa”.

III. VOLUM DE TREBALL EN ECTS.

Activitats formatives	Crèdits ECTS	Hores
Classes teòriques	1,2	30
Classes pràctiques	0,6	15
Seminaris i tallers	0,3	7,5
Estudi i treball autònom	2,9	72,5
Estudi i treball en grup	0,7	17,5
Tutories	0,1	2,5
Avaluació	0,1	2,5
	6	150

IV. COMPETÈNCIES COMUNES DE GRAUS DE MESTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL I D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

Competència número 1:	<i>Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la Comunitat Autònoma.</i>
Competència número 2:	<i>Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.</i>
Competència número 3:	<i>Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social, i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica.</i>
Competència número 4:	<i>Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individuals.</i>
Competència número 5:	<i>Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.</i>
Competència número 6:	<i>Conèixer els processos d'interacció i comunicació en l'aula.</i>
Competència número 7	<i>Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotrius, comunicatives, socials i afectives.</i>
Competència número 8	<i>Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals.</i>
Competència número 9	<i>Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com també en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball en l'aula i l'espai de joc.</i>
Competència número 10	<i>Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.</i>
Competència número 11	<i>Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com també contribuir a la innovació i a la millora en educació.</i>
Competència número 12	<i>Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que</i>

	<i>afecten estudiants amb capacitats i ritmes d'aprenentatge diferents, així com també adquirir recursos per afavorir-ne la integració.</i>
COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LA MATÈRIA	
Competència número 1:	Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu al nostre país.
Competència número 2:	Conèixer i interpretar els condicionants polítics i legislatius de l'activitat educativa.
Competència número 3:	Conèixer experiències innovadores en educació primària.
Competència número 4:	Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa.
Competència número 5:	Conèixer els fonaments de l'educació primària.
Competència número 6:	Promoure accions d'educació en valors orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica.
Competència número 7	Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individuals.

V. CONTINGUTS.

- Modernització i expansió de l'educació a Europa.
- La institucionalització de l'escola primària: contextos socials i orientacions polítiques. Models d'escola: segregada, mixta i coeducativa.
- El sistema educatiu a l'Espanya contemporània.
- La cultura escolar: discurs científic, política i legislació, pràctica escolar.
- La professionalització del Magisteri: discursos i realitzacions.
- Processos de modernització i innovació educatives. El compromís social de la renovació pedagògica a l'Espanya del segle xx.

VI. METODOLOGIA

Activitats formatives	Metodologia
Classes teòriques.	Exposició de continguts per part del professor/a o dels alumnes, per a justificar, emmarcar i aclarir els diversos continguts temàtics.
Classes pràctiques.	Lectura, anàlisi i valoració crítica de fonts. Comentaris individuals i grupals de textos historicopedagògics.
Seminaris i tallers.	Cerca de fonts documentals i d'estudis referits a aquestes. Iniciació a les principals estratègies i tècniques d'investigació historicopedagògiques.
Estudi i treball autònom.	Estudi relacionat amb les classes teòriques, pràctiques, els seminaris i tallers al voltant dels continguts de la matèria.
Estudi i treball en grup.	Disseny, elaboració i presentació escrita i oral de treballs en grup.
Tutories.	Revisió i orientació del treball individual i en grup.
Activitats complementàries.	Complementació amb tasques optatives d'aprofundiment, proposades per l'alumne mateix.

VII. TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL.

Tema	Títol i contingut	Setmanes
1	Tema 1. Introducció.	1

	Definició, àmbits i fonts per a una història de la cultura escolar.	
2	Tema 2. La sistematització i modernització del sistema educatiu i la concepció pedagògica. —De Rousseau a l'Escola Nova: concepte del xiquet, de la infància, del mestre i de la praxi educativa. —De la Il·lustració i la Revolució francesa als sistemes públics d'ensenyament.	3
3	Tema 3. La institucionalització de l'escola. Contextos socials i orientacions polítiques.	3
4	Tema 4. Procés d'escolarització a Espanya: discurs legal i pràctiques educatives: —Discurs científic. —Política i legislació escolar. —Pràctiques escolars.	3
5	Tema 5. La professionalització del magisteri. Discursos i realitzacions.	2
6	Tema 6. Processos de modernització i innovació educatives. El compromís social de la renovació pedagògica en l'Espanya del segle xx.	3

Seminaris:

1. Iniciació a les principals estratègies i tècniques d'investigació historicopedagògiques.
 - Cerca de fonts per a una història de la cultura escolar.
 - Fonts documentals.
 - Autobiografies, memòries i diaris: tipologies i usos.
 - Les fonts orals i els testimonis.
 - Les fonts iconogràfiques.
2. La recuperació del patrimoni historicoeducatiu valencià.

VIII. AVALUACIÓ.

L'avaluació dels alumnes presents a classe de manera habitual contemplarà els aspectes següents:

Avaluació inicial:

Mitjançant un qüestionari amb què es valoraran els coneixements bàsics previs sobre la matèria.

Avaluació contínua:

- Control de lectures específiques sobre la matèria (articles de revista o capítols de llibres) a través de petits qüestionaris. Podrà realitzar-se de manera contínua, abans o després de cada nucli temàtic.
- Avaluació dels treballs personals o en grups reduïts sobre temes indicats pel professorat, en què es valoraran especialment: les habilitats de cerca bibliogràfica i informació; l'organització temporal del treball realitzat; l'organització d'idees i arguments expressats; la redacció i exposició adequades; criteris científics (índex,

presentació, cites, conclusió, annexos...). Podrà fer-se de manera oral o escrita, individual o col·lectiva.

- Avaluació de l'estudi de documents originals i novel·la històrica.
- Activitats sobre la Memòria Històrica (record/oblit, història oral, museografia...).
- Activitats comunes (conferències, seminaris...).

Avaluació final:

- Prova escrita/oral dels temes del programa.
- Es valorarà, de manera especial, l'adequada adquisició i comprensió dels coneixements.

Autoavaluació:

Valoració, per part de l'estudiant, del procés i resultats.

De l'aprenentatge:

- Avaluació final: 60%.
- Avaluació contínua: 40%.

IX. BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA.

BALLARIN, Pilar (2001): *La educación de la mujer en la España contemporánea*. Siglos XIX y XX. Madrid: Síntesis.

DELGADO, Buenaventura (1992-1994): *Hª de la Educación en España y América*. Tomos II (*La educación en la España Moderna, Siglos XVI-XVIII*) i III (*La educación en la España Contemporánea 1789-1975*). Madrid: S.M.

ESCOLANO BENITO, Agustín (2002): *La educación en la España contemporánea. Políticas educativas, escolarización y culturas pedagógicas*. Madrid: Biblioteca Nueva.

ESCOLANO BENITO, Agustín (dir.) (2006): *Historia ilustrada de la escuela en España. Dos siglos de perspectiva histórica*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.

ESTEBAN, León; LÓPEZ, Ramón (1994): *Hª de la Enseñanza y de la Escuela*. Valencia: Tirant lo Blanch.

LOPEZ MARTIN, Ramón (2001): *La escuela por dentro. Perspectivas de la cultura escolar en la España del siglo XX*. València: Tirant lo Blanch. Universitat de València.

MAYORDOMO PEREZ, Alejandro; AGULLO DIAZ, Mª del Carmen (2004): *La renovació pedagògica al País Valencià*. València: Universitat de València.

PUELLES BENITEZ, Manuel (1991): *Educación e ideología en la España Contemporánea*. Barcelona: Labor.

PUELLES BENITEZ, Manuel (2009): *Modernidad, republicanismo y democracia: Una historia de la educación en España (1898-2008)*. Valencia: Tirant lo Blanc.

RUIZ BERRIO, Julio (dir.) (1996): *La educación en España. Textos y documentos*. Madrid: Actas.

TIANA, Alejandro; OSSENBACH, Gabriela; SANZ, F (coord..) (2002): *Historia de la Educación*. Madrid: UNED.